

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BERgen 4-0807 — Тел. У. Н. Союз: BERgen 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ТРУМАН ПРОМОВЛЯЄ ЗІ СВОГО ДАВНЬОГО МІСЦЯ В СЕНАТІ

Вашингтон, 12. квітня. — Так незаметно, як це він робив перед 14. роками, коли був тільки молодшим сенатором, президент Гері С. Труман засів на своїм колишньому сенаторським місці у четверту річницю обняття влади і вголосив сумовиту промову на честь померлого свого попередника, Френкліна Делано Рузвельта. Коли повний сенат і галерея заважали привабливості президента серед сенаторів, поспішали гриміти оплески. Після того президент сказав: „Я хочу вам ясно сказати, що по мій баченню сьогодні нема свята. Це день смутку для мене, бо в тому дні перед чотирма роками ми втратили Френкліна Д. Рузвельта, в мій оцінці одного з найбільших президентів, яких мала наша країна. Тоді на мене спала нестерпна перебрата на себе велетенський титан“. — Поява президента в сенаті була підготована запрошенням сенатора Дж. Гаверда МекГратта, передсідника Краєвого Демократичного Комітету, на спільну перекуску в сенатському буфеті. Там розмовляв Труман вичислює з усіма, включаючи й свого найзаметнішого республіканського противника, сенатора Роберта А. Тафта. Серед перекуски Труман шев на якийсь час у лабіринтах Капітолію, де він колись, як сенатор, знав усі закулисні. Він, між ін., відвідав віцепрезидента Албана Барклі в його бюрі і лисав там записку, бо Барклі перебував в шпиталі для проірки здоров'я.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ПРИЙНЯЛА БІЛ ПРО ЕКОНОМІЧНУ ДОПОМОГУ ЄВРОПІ

З деякими, малими змінами палата репрезентантів ухвалила законопроект адміністративної з приділом \$5,380,000,000 на План Маршала для економічного піддвигнення Європи 354 голосами проти 48. Тепер біде на наради спільної конференції з сенатом, де його ухвалено попереднього тижня.

ПЕРШИЙ БЕЗМОТОВИЙ ЛІТАК ПЕРЕЛІТАВ ВІД ОКЕАНУ ДО ОКЕАНУ

Нью Йорк. — Стенлі Гілер молодий 24-річний будівничий свого власного безмоторового літака, покінчив у віаторок 12 квітня полет з Пало Алто, в Каліфорнії, до місця коло корабельного причалу на Іст Ривер в околиці Вол Стріт у Нью Йорку. Він вибрався за 24 січня на 5,200-мильову дорогу і відвідав по дорозі такі міста, як Фінікс, Далас, Гастон, Канзас, Пікаго й Клівленд. Підчас руху він летів зі швидкістю 76 миль на годину. Є це перша подорож від одного океану до другого безмоторовим літаком („гелікоптер“).

ПРОФ. ГУК ПОЙДЕ ДО ПАРИЖА ДЛЯ КУЛЬТУРНОЇ БОРЬБИ

Нью Йорк. — Проф. Сідні Гук з університету Нью Йорк заповів, що він поїде до Парижа на час комуністичного Світового Конгресу Прихильників Мира й Свободи і там зорганізує конференцію для протидії про-совєтським „мирилюбцям“. Конгрес відбудеться 30 квітня і буде наслідуючим конференції, яка відбулася в Нью Йорку у Вал-

СПІЛЬНА ПРОМИСЛОВА МОБІЛІЗАЦІЯ СТЕЙТІВ І КАНАДИ У ЗВ'ЯЗКУ З ОБОРОНОЮ ЄВРОПИ

Вашингтон, 12 квітня. — Злучені Держави й Канада обмінялися нотами в справі створення спільної комісії для промислової мобілізації обох сусідніх країн. Уряди Канади й Стейтів будуть обмінюватися інформацією й планами мобілізації, якщо прийде необхідність. Комісія буде теж співпрацювати з спільною Постійною Канадсько-Стейтською Радою Оборони, яка існує ще з воєнних часів, коли її зорганізовано в 1940 р.

Між Вашингтоном і Великобританією заключено технічну угоду в справі підготовки в Англії засобів, потрібних американським повітряним силам для атомового бомбардування. Точки умови є тайні, однак треба здогадуватися, що на випадок війни Америка дістане від Великобританії повітряні бази. У такому випадку американські повітряні сили можуть вести воєнні операції впродовж кількох годин після вибуху війни. Підготовка для віддання Америки повітряних баз у Великобританії почалася ще в 1942 р. і йшла незаметно по-сьогоднішній день. Тепер Англія перебрала на себе роль зв'язкового між Америкою й країнами Бенелюксу на підставі Договору з Брюсселя. Тепер західна Європа з забезпечення проти несподіваного нападу на території від південного середземноморського побережжя Франції до північних берегів Німеччини в британській зоні, а далше до Балтійського моря. З приступленням Данії, Норвегії й Італії до Північно-Атлантичного Оборонного Пакту безпека Західної Європи ще більше очевидна. Тепер же треба визначити операційні околиці на випадок війни.

АТЛАНТИЙСЬКИЙ ОБОРОНИЙ ДОГОВІР У СЕНАТІ

Президент Труман передав сенатові Злучених Держав Північно-Атлантийський Оборонний Договір для ратифікації, однак не висловив бажання, коли він має бути ратифікований. Договір був підписаний 4 квітня. Сенатська комісія закордонних справ заповідає, що переслухання в сенаті для ратифікації договору почнеться коло 25 квітня, а шойно за кілька тижнів опісля можна надіятися дискусії й голосування в повній сенаті. Пересилаючи Атлантийський Пакт сенатові, президент не згадав нічого про кошти з ним злучені. Надіються, що президент вишле окреме послання в цій справі. Мілітарну допомогу для оборони Європи обраховують на півтора мільяона доларів. З нагоди передачі Атлантийського Пакту сенатові секр. стейту Дін Ачесон сказав, що пакт є прокламацією до світу, що „збройна атака на будь-яку країну з Північно-Атлантийського Пакту буде на ділі атакою на усі країни“.

ЗА СВИТОВЕ ТІЛО ДЛЯ НЕДОПУЩЕННЯ ДО ВІЙНИ

Вашингтон. — Секретар Ачесон прийняв на конференції делегацію 43 визначних провідників з Масачусетс, яка предявила йому план нової організації для виключення війни в майбутності. Є це план глобального уряду. Делегацію очолював конгресмен Джан В. МекКорник.

12,000 УКРАЇНЦІВ ВТЕКЛО НА ЗАХІД В 1948-49 РОКАХ

Женева, 13. квітня. — Згідно з повідомленням Міжнародної Організації для Збігців (ІРО), від квітня 1948 року до останнього часу з-за совєтської залізної заслони втекло на Захід 150,000 осіб, що опинилися в Австрії, Німеччині та Італії, прохачючи опіки від ІРО. По національностям між втікачами було: 46,000 поляків, 16,000 мадярів, 14,000 чехів, 13,000 югослав'ян, 13,000 балтійців та 12,000 українців. Всі вони прибули на згадані терени просто з під-совєтських країн. Загальна кількість втікачів з тих країн є багато більша, бо не всі зверталися за опікою та допомогою до ІРО і тих в цю статистику не включено.

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ДОРУЧИЛИ АВСТРІЇ ДАЛЬШУ ОПІКУ НАД ВТІКАЧАМИ

Відень, 13 квітня. Від деякого часу австрійський уряд робив всілякі заходи перед західними союзниками, щоби вони звільнили Австрію від обов'язку опікуватись над політичними втікачами, які продовжують масово приходити до тої країни з-за совєтської залізної заслони.

ВЕЛИКА УКРАЇНЬСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ В БЕЛЬГІЇ

В неділю, дня 3-го квітня, в містечку головних скученнях української еміграції в Бельгії, імені, в Гасселі, Льєжі, Монсі й Шарлеруа, відбулися величаві українські маніфестації, організовані з ініціативи Центрального Ділового Громадського Комітету та під почесним патронатом українських православної і католицької Церков, з архієпископом кир Михайлом та єпископом кир Іваном на чолі. Цілю маніфестації, в якій взяло участь коло 10,000 українців, було „звернути увагу західних народів на величезну і далеко недоцінену роль і заслуги України, українського народу та українських церков в боротьбі за мир, західну культуру та утривалення християнських ідеалів“. Подорожці маніфестації в дальших виданнях цього щоденника.

КОВЧЕГ НОМ В ТЕПЕРІШНІЙ ПОЛІТИЧНІЙ КРИЗІ

Москва, 13. квітня. — Праотцеві Носві напевно і не снилося, що його ковчег, в якому він „спасав свою душу“ та свою родину і тварин перед потопом, стане в ХХ-тому сторіччі одним з аргументів в міжнародній політичній кризі. Діло в тому, що американські, британські й голандські археологи планують три-місячну експедицію на гору Арарат в Туреччині, сподіючись відібрати з-під землі що біблійну „дошку рятунку“ під час потопу, що так придалася б тепер людям в цьому не менш гіршому потопі політичних непорозумінь. Тимчасом місцева партійна „Правда“ накинута вчора на ту експедицію, називаючи її „біблійною маскарadoю“, якою прикривається експедиція західних „шпигунів“ на турецько-совєтський кордон.

ДОПОМОГА ДЛЯ ГРЕШІ

Уряд Злучених Держав відкинув предявлення Великобританії, щоб посилити допомогу для повітряних сил Греції в найближчій приділі з Америки. Дискусія над приділом почнеться в американському конгресі незабаром.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ РОЗГЛЯНЕ СПРАВУ ЗАСУДУ СВЯЩЕНИКІВ

Лейк Сохес, Н. Й., 13. квітня. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй рішила вчора більшістю 30 голосів проти сімох прийняти справу більшовицьких судів над священниками в Мадярщині й Болгарії на порядок своїх нарад та продискутувати, чи засуд кардинала Міндсенті в Будапешті і протестантських духовників в Софії були порушенням визначених чартером ОН основних людських прав і вольностей та чи цим ці країни допустилися порушення своїх мирових договорів. Двадцять членів Генеральної Асамблеї здержалися від голосування, а проти голосували совєтські країни: Совєтський Союз та під-совєтські Польща, Чехословаччина, Україна, Білорусь і Югославія.

„ТІТОЇЗМ“ — НОВИЙ ФАКТОР В МІЖНАРОДНІЙ ПОЛІТИЦІ

Белград, 13. квітня. — Від часу, як комуністичний диктатор Югославії, маршал Тіто, збунтувався проти Москви та створеного і опанованого нею Комінформу, в міжнародно-політичних міркуваннях пораз більше видивгається поняття „тітоїзму“ на означення своєрідного комуністичного націоналізму. Звертається увагу, що теперішня Югославія справді не має ані одного приятеля. Тіто полаявся з усіма сусідніми народами на тлі своїх розбіжностей з Москвою щодо внутрішньої політики та „партиї ліві“, як теж він не має приятелів в Італії ані в західних країнах. Тіто вважає сам себе найбільш праворічним комуністом, визнає та послідовником марксизму-ленінізму. Проте, хоча „тітоїзм“ є дуже небезпечний для Москви з огляду на ефемерний вплив на становище інших країн до Москви, тут загально вважається, що крім теперішніх комуністичних сил, Москва не поважається на будинок іншу акцію проти Тіто. Тимчасом Тіто грозить, що торгуватиме зі заходою, але на часі „бізнесові“ бази, відкидаючи будьякий політичний чи ідеологічний зв'язок. Користуючи з розбіжностей між Совєтами і Заходом, Тіто сам собі „творить історію“.

БРИТАНСЬКІ ЛЕЙБУРИСТИ ЗЛАГІДНЮТЬ СОЦІАЛІЗМ ТА ПРОПОНУЮТЬ НОВУ П'ЯТИРІЧКУ

Лондон, 13. квітня. — Британські Лейбуристи, що від 1945 року є при владі в країні та які вже починають підготовку до кампанії, щоби цю владу здобути і у виборах в 1950-тому році, рішили злагіднити соціалізацію країни і в тих рамках пропонують новий п'ятирічний план, як це виходить з ухвалені Екзекутивним Комітетом партійної платформи до найближчих виборів. У виданій під заголовком „Віра Лейбуристів в Британію“ брошури, британські соціалісти рекомендують урядові цілий ряд нових, але вже лагідніших змін в напрямку соціалізації, що мали б бути переведені продовж нової п'ятирічної каденції уряду.

ЗВІЛЬНЕНО 2 НАЦИСТІВ З УСІХ 21 ОБВИНУВАЧЕНИХ

Нюрнберг, 13. квітня. — Американський військовий трибунал продовжував вчора судовувати 21 нацистів, що грали важливі ролі в гітлерівському міністерстві закордонних справ та яких тепер обвинувачено в допомозі Гітлерові в агресивній війні та в інших злочинах проти миру і людей. З усіх 21 обвинувачених виправдано тільки двох, імені, Отто фон Ермандорфа, заступника шефа політичного відділу в міністерстві закордонних справ, та Отто Майснера, шефа державної канцелярії за часів Гінденбурга і Гітлера.

ОРІЄНТАЦІЯ НА ЗАХІД БАЗОЮ ПОЛІТИКИ СІРІЇ

Вейрут, 13. квітня. — Закордонні спостерігачі стверджують цілий ряд неомильних ознак сильної орієнтації на захід нового уряду Сирії після недавнього військового перевороту.

СТРАЙК ПОРТОВИХ РОБІТНИКІВ В ЛОНДОНІ

Лондон, 13. квітня. — Портіві робітники в Лондоні почали страйк, що охопив вже коло 14,000 осіб і практично цілком паралізував роботу і рух в порті. Краєва Рада Портівих Робітників видала заяву, в якій стверджує, що страйк „використовують комуністи, загрожуючи добробуту і стабілізації в країні“. Міністерство праці звернулося до профспілки, яка проголосила страйк, домагаючись внясення деяких фактів, що тепер надають страйкову нелегального характеру. Взапосередньо причиною страйку було відправлення з роботи 33 робітників, яких заклинено недостаточність та недбальство в праці. Трох з цих відправлених робітників мали вже понад 80 років, а двадцять понад 70 років життя.

БЕРЛІН БУДЕ ВКЛЮЧЕНИЙ В ЗАХІДНО-НІМЕЦЬКУ ДЕРЖАВУ

Берлін, 13. квітня. — Тільки тепер повідомлено, що міністри закордонних справ Америки, Британії й Франції в своєму недавньому договоренні у Вашингтоні щодо злуки всіх трьох зон західної Німеччини в одну федеративну німецьку державу з окупаційним статутом але з власним управлінням та з широкими повноваженнями, рішили рівночасно включити в цю державу західні сектори Берліна, „наскільки це практично можливе“. Самі німецькі представники західного Берліна знову звернулися з проханням, щоби Берлін включити як 12 країну федеративної держави.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1915.

ПЕРЕДПЛАТА:
 На рік \$7.00
 На пів року \$3.75
 На три місяці \$2.00

SUBSCRIPTION RATES:
 One year \$7.00
 Six months \$3.75
 Three months \$2.00

Foreign and Jersey City Rates:
 One year \$10.00
 Six months \$5.25
 Three months \$2.75

Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):

На рік \$2.50
 На пів року \$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Стратегія Західної Європи: забезпечити кордони

Після підписання Північно-Атлантичного Договору, в понеділок, 4. квітня, зараз наступили одна по одній дуже важкі події. У вівторок, 5. квітня, почалася сесія Асамблеї Об'єднаних Держав, у п'ятницю, 8. квітня, американський сенат ухвалив вимаганий адміністрації суму понад п'ять з половиною мільярдів доларів як другу рату на План Маршала для дивиння західної Європи з економічного занепаду. В п'ятницю прийшло теж до згоди Західних Аліантів щодо створення самостійної німецької держави з трьох західних окупцій, а водночас вісім з дванадцяти держав Атлантичного Пакту зажадали від Злучених Держав мілітарної допомоги. Хоч це не проголошувалося, а лише висловлювалося, але ці важкі справи полагоджуються одна за одною з таким успіхом. Тепер уже нема двох думок, що тут ідеться про забезпечення Європи не проти поневолення, а проти самого нападу.

Як виявилися перші вісті про План Маршала перед півтора роком, розведено дискусію над можливістю нападу СРСР на Західну Європу. Тоді можна було чути голоси, що Європу не вдасться оборонити перед СРСР, і тому краще робити заздалегідь приготування до майбутнього визвольного походу проти СРСР, не зважаючи на те, чи Москва займе західну Європу, чи ні. Ледве минув рік, а показується, що такі голоси не мали обґрунтування. Звідси думка, щоб в Європі творити оборонні кордони проти наїзника.

Негайно після підписання Атлантичного Договору ген. Омар Бредлі, голова американського генерального штабу армії, виявив, що американська стратегія має в плані оборону цілої західної Європи, а не тільки Піреней або північного побережжя Африки. Бредлі сказав виразно, що це лежить так само в інтересі Злучених Держав, як і в інтересі Європи: "Населення Злучених Держав мусить раз побачити, що ми не можемо рахувати на наших приятелів в західній Європі, якщо наша стратегія диктувала б нам наперед залишити їх на ласку ворога, а ційно потім робити виправу для їхнього звільнення. Коли б наша

єдина стратегія полягала в тому, щоб вислати нашу силу в Європу на крилах бомбардувальників, а втримувати резерви по нашим бою океану, то це зробило б наших приятелів безсилними і розчарованими на випадок війни".

Отже Бредлі ясно каже, що Америка мусить забезпечити незалежність СРСР країни перед їхнім наїздом. Такий план потвердив посередній секретар армії, Кенет Роял-тін, що виявив домагання європейських держав, висловлені перед підписанням Атлантичного Пакту, щоб скріпити американську армію в Європі для перешкодження можливого наїзду СРСР.

Яка різниця між пляном — допустити ворога на якусь країну, а пізніше її визволити — і пляном, щоб цілком недопустити ворога на західну Європу? Як би не Совети, то може була б мала різниця, якщо для визволення були б приготувані сили в іншій країні. Але знавці вказують на щось інше, на прикладі з Грецією, де йде боротьба грецького вільного народу проти насаджених Советами комуністичних партизанів. Вони кажуть, що грецькі про-советські повстанці скопюють діти серед розпачливих блудних жінок і висилають їх негайно до Болгарії, звідти опісля висилають їх до Росії. Партизани палять села, вбивають старших людей, забирають уся худобу й збіжжя, а чого не можуть забрати з собою, те викидають напіс. Серед такого способу воювання вони переміщують країну в пустелю так, щоб там ніхто не міг вижити. Спочатку греки думали, що це тільки випадково так діється, бо партизани хочуть наситити бої постоєм. Тепер вони вже знають, що це не випадок, а план Советів.

Щоб перевести такий плян у життя, комуністи приготували собі наперед дорогу. Вони переводять точні списки населення, маркують політичне переконання кожної особи, утримують своїх агентів в кожній місцевості. У такий спосіб в рішальній хвилині показується, що самих повстанців може бути тільки 20,000, але їхніх прихильників і агентів втрис чотири більше. У тому самому часі правильна грецька армія може бути в двох більша від армії повстанців, одначе правильна армія не може йти проти рідної країни з такою загрозою і знищенням, як це роблять партизани — насмі. Знищення в навічених партизанами околицях таке жакливе, що вже бувають випадки бунту серед самих партизанів, хоч і запізно!

Приклад і досвід з Греції спонукав Західні держави, включуючи й Америку, не уступати ні кроку перед Советами й їхніми сателітами, а ставати до боротьби за кожну стопу землі. Цю впертість виявили Західні Аліанти при обороні Берліна, а тепер виказують при організуванні грошової й військової допомоги для Європи.

Зрозуміння конечности оборони західних європейських держав слідне не тільки серед урядових кол, але й серед конгресменів. Цим дається пояснити швидко ухвалу призначити дальших півмільярдів на дивиння Плану Маршала і прихильне наставлення до проєкту вислати європейським державам військову допомогу з Америки.

Нема сумніву, що й увесь американський загаль одобрить замісли уряд так, як його одобрив конгрес, бо це є конечні вимоги теперішнього часу.

На правильній дорозі

Наше громадське життя від деякого часу в усіх своїх проявах починає щораз більше і щораз успішніше входити в цілком логічний та природний шлях свого розвитку, імені, як органічно-складова частина загально-американського розвитку. Ми в цьому випадку не становимо винятку, бо власне такий розвиток характерний для цілої Америки та для всіх її складових етнічних груп. Життя само розвивало ці всілякі форми гетта, що в них початково громадське життя поодиноких груп розвивалося і воно тепер не тільки набирає сильнішого розмаху, але й в своїх наслідках та цілях матиме далеко більше значення. Як йдеться про українську групу, сьогодні можна б вже досить виразно визначити теперішню стадію її включення в загально-американське життя з одного боку, та її вплив на це життя з другого. Іншими словами, сьогодні вже можна б конкретизувати про "американаїзацію" українців та про їх "українізацію" впливи на американців, чи поодинокі етнічні групи в Америці.

Ця має свою досить довгу еволюційну історію. Початково і перші українські іммігранти в Америці, як йдеться про їх спільнотне життя, жили справді майже виключно в своєму власному гетті. Американські проблеми та Америка їх обходила настільки, наскільки це було безпосередньо зв'язане з їх щоденним особистим буттям. Але громадське життя обмежувалося виключно, або майже виключно до тих перших найконечніших потреб спільнотного життя, отже перших громадських організацій, церков, народного дому та матеріальної допомоги Старому Краєві. Це був тільки початок творення

включаючи й Америку, не уступати ні кроку перед Советами й їхніми сателітами, а ставати до боротьби за кожну стопу землі. Цю впертість виявили Західні Аліанти при обороні Берліна, а тепер виказують при організуванні грошової й військової допомоги для Європи.

Зрозуміння конечности оборони західних європейських держав слідне не тільки серед урядових кол, але й серед конгресменів. Цим дається пояснити швидко ухвалу призначити дальших півмільярдів на дивиння Плану Маршала і прихильне наставлення до проєкту вислати європейським державам військову допомогу з Америки.

Нема сумніву, що й увесь американський загаль одобрить замісли уряд так, як його одобрив конгрес, бо це є конечні вимоги теперішнього часу.

українського громадського життя на цій землі. З часом потреби і рямці цього життя почали поширюватися з їх змісту. Про перший характер українських громадських організацій в Америці говорять багатомовно їх назви. Перші братства повставали при церквах й їх називали іменами поодиноких святих. Пізніше подибуємо вже й такі назви товариств, як "Дністер", І. Б. Хмельницького, Т. Шевченка, І. Франка і т. д.

Інше діло, що в тих перших початках творення українського громадського життя той громадський матеріал ще був дуже сирій і насамперед він сам мусів відповідно скрісталізуватися, освідомитися та оформитися. Теж загальні обставини в світі і в самій Америці тоді були далеко відмінні від теперішніх.

З побільшенням кількості української імміграції в Америці та зі створенням відповідних форм їх громадського життя, обставини і потреби почали визначувати їм напрямки і шляхи дальшого розвитку. До пікніків, співів та всіляких імпрез на старо-краєвий лад, почали долучуватися маніфестації та демонстрації в користь загальноукраїнських справ. А ті вже виходили поза рямці церковних галей чи народних домів та почали робити собі місце час від часу у великих американських галлях та серед багатолюдних вулиць міст. Рівно, часом почала підрастати перша генерація українців, народжених вже в цій країні. Виникли нові потреби і нові проблеми. Українське громадське життя почало щораз більше переплітатися зі загальним життям країни та щораз більше ставало його складовою частиною. Перша світова війна була під цим оглядом великим етапом, а друга війна та загальний розвиток перед нею і після неї поставив ці проблеми в належному світлі та причинив до остаточної кристалізації американсько-українського світогляду, базованого на досвідах минулого, потребах теперішнього і турботи за майбутнє. Все це йшло своєю природним, органічним порядком, все еволюційно виростало з типово американських потреб і обставин, все це створене самим життям і тому воно правильне.

Сьогодні це переплетення українського громадського життя зі загально американським приносить далеко більше користі для Америки і України, ніж воно принесло б, залишаючись у своєму гетті. Голосові в обороні України, піднесені органічною частиною американського народу, так бодай прислухуються. Дальше,

українські культурні імпрези, влаштовувані для широкого американського загалу, не тільки дають цінний вклад в загально-американський культурний розвиток, але й здобувають українському народові та українській справі нових прихильників та нових оборонців. Американські організації в Америці й оборонять багатомовно їх назви. Перші братства повставали при церквах й їх називали іменами поодиноких святих. Пізніше подибуємо вже й такі назви товариств, як "Дністер", І. Б. Хмельницького, Т. Шевченка, І. Франка і т. д.

Інше діло, що в тих перших початках творення українського громадського життя той громадський матеріал ще був дуже сирій і насамперед він сам мусів відповідно скрісталізуватися, освідомитися та оформитися. Теж загальні обставини в світі і в самій Америці тоді були далеко відмінні від теперішніх.

КОЛГОСПИ НА ЗАКАРПАТТІ

(УБІ) Виступаючи у Москві на засіданні Верховної Ради Советського Союзу 11 березня ц. р., "депутат" Закарпатської області І. Турянчик говорив про "досягнення" Закарпаття на ниві "соціалістичного будівництва" і дякував за них "рідному батькові" синам Закарпаття — Сталінові. Турянчик заявив, що тепер на Закарпатті "більше половини селянських господарств об'єдналися в колгоспи, які вже досягли перших успіхів". Те, що нині відбувається у найзахіднішій частині землі України, 20 років тому відбувалося у її найсхіднішій частині — на Кубані, яка тоді також тільки починала "досягати перших успіхів" на шляху "соціалістичної перебудови сільського господарства". Справжній зміст цих "успіхів" дуже влучно скарактеризували селяни Кубані у привіддці, що її можна було почути у всіх кубанських станціях року Божого 1929: "Ще не вмерла Кубань-мати, але може вмерти, бо ж так ті колхозники доведуть до смерті..."

(За "Промінем").

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис "Свобода".

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

8) — Вам щастило вислизати від нас, а тепер ви міценько потрапили до нас!

Він добув із шухляди велику папку з якимись паперами, повернув її до мене лицем боком, де було написано ім'я, по батькові й прізвище моє, і переможно вигукнув:

— Ось тут списане все ваше життя, і все, що ви робили протягом вісімнадцяти років! Він говорив і зловіщався, а я почував, що він мене обдурував. Мені стало страшно цієї правди... Я боявся не теперішнього, за яке я готовий був страждати, а давно минулого — того, яке, навіть згідно з советським правом,

переросло певний термін давності і не підлягало ніякій юрисдикції (але тоді я про це не знав). Я відчував, що підомно захиталась підлога...

Я сидів і мовчав. Десь рівномірним стукотом тик-таків стінний годинник. Мені здалося, що він одраховує останні хвилини, після яких розгортатиметься "книга життя", і на мою голову посипляться страшні лиха... А поки вона не дійшла до мене, я мусу виплутуватися з цих тенет... "Адже звільнялись заарештовані з ГПУ після багатомісячного ув'язнення і слідства", пригадував я окремі випадки з деякими советськими громадянами.

Я тоді не знав ще, що з ГПУ звільняли або зовсім советських людей, або помилково заарештованих, або тих, хто згоджувався працювати секстами, або, нарешті, тих, кого ГПУ до якогось часу залишало на волі для "принади" або для якоїсь іншої мети. Часом звільняли декого на клопотання впливових осіб із Москви, але це були винятки.

Один із чекістів, граючи кепсько прихованою зловтишністю, з моїх слів заповняв мене анкету. Баяка про демобілізованого червоноармійця інженерних частин червоної армії востаннє була розказана мною і записана в анкету.

В минулому були заарештовані, під судом і слідством перебували? — не дивлячись на мене, поквалітивно спитав чекіст.

Я пригадав відому пропозицію колишнього наркоміністра Чічерина, висловлену ним у свій час про внесення до анкети політичної перевірки советських громадян запитання: "Чи були ви заарештовані в період існування советської влади? Якщо ні, то чому?" Пригадав і хотів був посилити поставлене ним запитання, але, керуючись народною мудрістю: "не дражни марно псів", — обмежився коротким "ні".

Для нашого знайомства інкримінуємо вам поки що 10-й пункт 58-ої статті кримінального кодексу СРСР, — серйозним тоном закінчив чекіст і подав анкету мені на підпис. Викликаний телефоном вийшов знову з'явився з "нагадом" у руці, вивів мене від слідчого і, вдруже покомандувавши: "руки назад!", повів до камери.

Була одинадцята година ночі. Оів'язні мої майже всі папи, за винятком одного, якого теж викликано до слідчого, а також одеського налётчика, що турботливо хо-

див по кімнати.

Зустрітив мене, він почав довідуватися про мій перший "візит" до слідчого. Щоб відповісти від його набридлих запитань, я відповів, що поставлено мені 10 пункт 58 статті, і були деякі розмови з чекістами.

Одесит вислухав мене, і тоном досвідченого криміналіста визначив:

— Якщо справу вашу розглядатиме особлива нарада, яка тепер у зв'язку з перейменуванням ГПУ на НКВД, має право давати до п'яти років, "п'яткамо" ви забезпечені. А якщо справа потрапить до спеколегії, — від "п'яткамо" до "кошушки", тобто до десяти років, — зрозумів?

Я мовчки звалився на тапчан і вперше за три доби заснув непробудним сном.

СУСІДИ І ТОВАРИШІ НЕДОЛІ

В тюремному льоху ...орсь-

кого сектора НКВД було біля 10 камер. Одна половина з невеликими відкритими виходами на вулицю, а інша — в глухий квадратний дворик, в якому арештовані проводили по замкнутому колу свої десятихвилинні прогулянки. Як з вулиці, так і з двору, вікна загорожені були високою дощаною стіною, вздовж якої ходив вартовий. Ночами можна було чути його глухі кроки і вигук:

— ей, громадянине, перейди на другий бік! Всі, кому доводилося бути в ув'язненні, знають із досвіду, з якою жагучою цікавістю хочеться знати, хто сидить поруч із вами в сусідніх камерах і за що він туди потрапив. Це бажання зносин з живими людьми, та ще й співв'язнями, настільки сильне і спокусливе, особливо в одиночі, що арештовані, ізольовані від зовнішнього світу, удаються до всіляких хитроцій,

винаходив найрізноманітніших умовних знаків та жесток, за допомогою яких зможна було б налагодити зв'язок із сусідніми камерами. Навіть суворі покарання за це карцером, позбавлення прогулянок та зв'язку з рідними, не могли стримати арештованих від цих спроб.

Кілька разів проходячи коридором, я бачив темні прямокутні двері, зза яких ледве чути лунало стримане гудіння голосів... Дуже хотілося, хоча б через "волок" подивитися в ці камери і сказати перебуваючим у ній кільком ласкавим словами.

Особливо хотілося мені побачитися або хоч поговорити через стіну з тими, що належали до моєї справи...

(Дальше буде).

Читайте українські книжки та часописи, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Концерт в пам'ять Шевченка.

Дня 27 березня ц. р. у залі Українського Народного Дому в Едмонтоні відбувся концерт Тараса Шевченка і 75-літній ювілей Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, заходом хору „Боян“ церкви св. Володимира, при співучасті Центрального Українського Комітету міста Едмонтон.

Тут на самому початку слід зазначити, що концерт почався точно в заповідній годині, і приємний факт, що й елизабетська публіка й організатори подібних імпрес уже встигли засвоїти собі цю у нас іще доволі рідку чесноту.

Програма свята була багата й різноманітна. Хор „Боян“, під вдалим провідом п. Михайла Ядловського, місцевого диригента й диригента відспівав низку пісень: Заповіт Тараса Шевченка, Сонце заходить, Широкий луг, Засяло сонце, Жала Улянка, Пісня старого Мельника, Живи Україно.

Зразу було помітно, що члени хору не щадили часу ні труду на підготовку. Найкращим доказом було те, що вперше співали всі пісні без нот. Солю у „Пісні старого мельника“ виконав п. Ядловський, а панна Милі Шара в „Сонце заходить“.

Вокальні й танкові виступи були переплітані промовами й декламаціями. Д-р Ярослав Макарушка, спеціальний делегований НТШ, дав доповідь про розвиток діяльності й осяги Наукового товариства. Панна Олеся Полівчак виголосила по англійськи коротку й звязний огляд власного укладу, на тему впливу творчості Тараса Шевченка на американсько-українську молодість.

Десятилітній Микі Корнас, який уже виростає на узаного елизабетського декламатора, певно і сміливо задекламував „Розрита могила“.

Другу декламацію, Заповіт Шевченка, віддав п. Василь Кухта.

Барітон, п. Микола Бучковський з Патерсону, б. скиталець, виступив в Едмонтоні уперше й відспівав кілька народних пісень: 3-за Сибіру, Сонце сходить, Ой не шуми луже, Ребе та стогне, Я покину свій край.

Ще одна така приємна несподіванка був виступ місцевої танкової групи, члени якої не тільки відтанцювали з оживленням два народні танки: „Катерину“ й „Коломийку“, але й відіграли сценку про Шевченка в українській мові, під провідом панни Анни Стець.

При нагоді відбулася збірка на НТШ. Присутні гості, заохочені промовою п. Д. Гнатюка, предсідника парохіального

комітету, зложили \$106.50. Після покриття конечних розходів чистий дохід, призначений на потреби НТШ, є \$71.50. Український Народний Дім відіступив на цей вечір залу безплатно.

Присутний.

СІРАКЮЗ, Н. П.

Зо спільної вечері на ЗУАДК.

Вечером 19-го лютого відбулося записання урядників У. Н. Дому, вибраних на 1949 рік.

Цю нагоду використовується традиційно для товариської зустрічі всіх членів названої інституції і вибраного ними уряду при спільній вечері.

Коли взяти під увагу, що атмосфера тоді є не тим наладована, що на річних, чи навіть піврічних зборах, та що кожний знаходить перед собою конкретний предмет зацікавлення, треба підкреслити, що це зовсім гарна традиція, та що значіння й успіх таких імпрес не проходять безслідно.

Так і тим разом. В часі свідного обговорювання різних справ місцевого і загальноукраїнського значіння, виринули голоси про зложення добровільних датків для посилення фондів ЗУАДК-ту в його праці для українських скитальців.

Безпосередньо перерахована збірка принесла \$51.85, які переслано до ЗУАДК-комітету.

Зложили: Снігур Михайло \$5; Кінька І. і Кузьма М. по \$1.50; по \$1: Пігуляк І., Кінь Т., Гіба А., Кіт Л., Годжак М., Осухівський В., Євчак З., Ключик П., Мацко П., Гайдук А., Шмикалюк О., Матвійчук, Дрозда І., Годжак В., Циган, Конко І., Майкович Й., Бендерський З., Яворський М., Морзак Я., Кіцак М., Орнич, Туркевич Г., Порцинялюк, Козуб, Кіндрат, Луцишин І., Мерва, Каній М., Греська. Решта дрібними.

Присутний.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

П. Б., Клівленд, О. — Дякуємо за пересилку. Ми вже отримали те саме прямо з Туреччини, бо сотник М. З. розсилає це до всіх часописів.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Стрілецький Гурток ч. 2, Української Стрілецької Громади в Нью-Йорку, Н. Я., прохає всіх буйших стрільців, старшин і підстаршин із Першої і Другої Світової Війни, які живуть в Нью-Йорку і околиці, щоб зголошувались в члени Стрілецького Гуртка ч. 2, Української Стрілецької Громади.

Членські Заяви можна дістати у секретаря: Walter Kushnir, 204 Virginia Ave., Jersey City 4, N. J.

В КНИГАРНІ „СВОБОДИ“ МОЖНА ДІСТАТИ ТАКІ ВИДАННЯ:

Лев Биковський: Апостол новітнього українства (Юрій Ліпа) 10 цт.
Лев Биковський: Україна над Океаном 15 цт.
Гайдак Грібах-Туган: Новітнє турецьке красне письменство 30 цт.

ПЕРШИЙ РАЗ У ЦИРКУ. — В середині бачимо малу Варвару, дочку славної фільмової акторки Бетті Дейвіс (зліва), яку родичі привели до цирку Рінглінга в Сасраті, Флорида, щоб пригледувати кішечній підготовці до циркових вистав, які розпочато в Нью-Йорку. Видно, що дитині усе подобалося, а теж і мамі й татові (зправа), яким є майляр Вільям Грент Шері.

ШУКАЮТЬ СВОІХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до ЗУАДК-комітету прохається на початку листа докинути подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальців прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДК-комітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на пологдження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

17,649 Червонка Василя і Матвія з с. Добровиця (Ярослав) Боднар Михайла з с. Бризівська Воля (Добровиця) від Шегда Максима і Юлії з дому Дзвезд.

17,650 Басцюк Михайла с. Трофима з с. Шабівка (Нараєва) від Яцик Степана с. Миколи.

17,651 Мазурик Мартин з с. Опаки (Золочів) від Ваврик Юсифа с. Дмитра.

17,652 Кравченко Івана з с. Лисогірка (Донська область) від Клиженко Івана.

17,653 Вітрук Івана та стрийків з с. Ізидорівка (Жидачів) від Купровський Степана.

17,655 Волошин Петра з с. Ніговичі (Рудки) від Гринда Петра с. Марії.

17,656 Бєсяда Миколи с. Михайла з с. Ліпа Морохів (Добровиця) від Бичик Франка с. Миколи.

Нові імігранти

Українці, що приїжджають кораблем „Мерсі“ до порту в Бостоні дня 19-го квітня та старанням ЗУАДК-комітету у Філадельфії.

Бляхар Осип; Футерко Михайло, Марія, Ірина, Роман; Гуменюк Степан, Катерина; Яворський Євген, Ольга; Карпинець Теодор, Ольга, Роман; Кіт Іван, Марія, Петро; Лепак Василь, Ева, Ольга; Матисевич Осип, Теодозія, Володимир; Салюк Володимир, Ірина, Квітослава; Сеньківський Теодор.

17,657 Темюк Оляни з с. Сонова (Підгайці) від Тур Володимира.

17,659 Кладек Григорія с. Андрія і Марія з с. Лука (Золочів) від Кладек М.

17,660 Гаврилюк Анни, Куцан Марії з с. Сердиць (Львів) від Юзич Івана с. Анни.

17,661 Слободян Юсифа з с. Попівці (Залішки) від Польова Ольги д. Марії.

17,662 Гайдук Филипа дядька з України від Гайдайчук Ірината.

17,663 Бибель Юрка брата Михайла, Миколи і Івана, стрийків та вуйка Шкирпан Івана від Бибель Антонини з с. Воловець (Горлиці).

17,664 До таборних управ на скитальщині від Від. Розшуків при ЗУАДК. Просить звіт до комісії по таборах, що за сином Лесів Костем з с. Рожанка Вижна (Стрий) пошукує батько з Америки Лесів Андрій. Голоситись під числом 17,664.

Голоситись на адресу: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Вр. св. О. Николія, від. 369, повідомляє всіх своїх членів і членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. квітня, в галі паравіальній, 308 Гудсон ул. Просимо всіх членів прийти на означений час і заплатити свої вкладки і залеглості. — М. Куба, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Н. — Вр. св. Йосафата, від. 217, подає до відомості всім своїм членам, місцевим і позамісцевим, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. квітня, в галі паравіальній, 308 Гудсон ул. Просимо всіх членів прийти на означений час і заплатити свої вкладки і залеглості. — М. Куба, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Вр. св. Арх. Михайла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. квітня, в галі паравіальній, 308 Гудсон ул. Просимо всіх членів прийти на означений час і заплатити свої вкладки і залеглості. — М. Куба, секр.

ВІЛКОВЕР, ПА. — Місячні збори Вр. св. О. Николія, від. 99, відбудуться в неділю, 17. квітня, в галі паравіальній, 308 Гудсон ул. Просимо всіх членів прийти на означений час і заплатити свої вкладки і залеглості. — М. Куба, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АН. — Перші квартальні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 17. квітня, в паравіальній салі, 74 Геррис Еве, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо будуть важні справи до обговорення і пологдження. Також будуть звіт уряду і контр. комісії за перший квартал. Висуньте свої діти в члени У. Н. Союзу. — В. Кушнір, предс.; І. Ковальський, секр.

НЬЮ ЙОРК, Н. Н. — Тов. Запорозька Січ, від. 117, повідомляє всіх членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 16. квітня, в годині 8. вечір, в церковній салі св. Юрія, 28 Іст 7. ул. Просимо членів прийти на збори, бо будуть важні справи до пологдження. — В. Кушнір, предс.; І. Ковальський, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 17-го квітня, в годині 6. вечір, в У. Н. Домі, 183 Бліт ул. — І. Грєбар, секр.

ПОНКЕРО, Н. Н. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що квартальні збори відбудуться в неділю, 17. квітня, в годині 2. пополудні, в галі У. Г. Клобу, 13 Ваппатон ул. Просимо членів прийти на збори і забрати свої книжечки. — Н. Мазур, предс.; В. Мандіт, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Квартальні збори Тов. Запорозька Січ, від. 234, відбудуться в суботу, 16. квітня, в год. 7:30 вечір, в залі У. Н. Дому, 214-216 Фултон ул. Просимо всіх членів, місцевих і позамісцевих, являтися на ці збори на означений час, бо будуть важні справи до пологдження. Як також буде фінансовий звіт за перший квартал. — П. Стамко, предс.; В. Федчишин, кас.; С. Могила, секр.

ПАСЕНК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 16. квітня, в годині 7. вечір, в У. Н. Домі, 237 Говн Еве. Просимо всіх членів обов'язково прийти на збори, бо є дуже важні справи до пологдження, а коли справа не буде пологджена, то може бути велика страда для Товариства. — За уряд: Ф. Гулька, предс.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

ПОСМЕРТНІ ЗГЛАДИ

Дня 2. квітня 1949 р. померла в 88. році життя

ТАНЬКА ПІЛАТ, члениня Тов. Зал. Січ, від. 234 У. Н. Союзу в Едмонтоні, Н. Дж. Покинула похорон з села Дегора, пов. Рогатин, Зах. Україна. Похоронилася в селі Констатинів, 2 сина подр. Юрія і Василя, 2 дочки подр. Анну і Ольгу, 4 внуки, дочку Катерину подр. Костянтина і вуйчку в криво. Похорон відбудеться 3. квітня з погребового заведення до української церкви св. Володимира, а відтак на цвинтар Evergreen. — В. І. П. С. Могила, секр.

Дня 6. квітня 1949 р. помер у 68. році життя

НОСИФ СВАЧІН, член Тов. Запорозька Січ, від. 117 У. Н. Союзу в Нью-Йорку. Покинув був урядником і записався народ. справам. Похорон з села Букчівці, пов. Рогатин, Галичина. Похоронилася в селі Констатинів, 2 сина подр. Юрія і Василя, 2 дочки подр. Анну і Ольгу, 4 внуки, дочку Катерину подр. Костянтина і вуйчку в криво. Похорон відбудеться 3. квітня з погребового заведення до української церкви св. Володимира, а відтак на цвинтар св. Івана. — В. І. П. С. Малицький, предс.

Дня 6. квітня 1949 р. помер у 68. році життя

Хто бажає, щоб прислано ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальців було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоб прислано ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колонії коштує \$1.00.

Адм. „Свободи“.

ПОШУКУВАННЯ

Андрій Хрун пошукує свого рідного брата ВАСИЛЯ ХРУНІ з села Ходячів малий, повіт Тернопіль, Галичина. Хто про нього знає, або він самий, прошу писати на адресу: A. CHRUSZCZ 248 Huron Street, Toronto, Ont., Canada.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF 223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.) N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697. Острі й довготривалі недуги чоловіків і жінок Шкірни, X-Ray, Розв'язати жінку без операції. Переводимо в аналіз крові для супружжя дозвола. Офісний годині: В будні 10-7 Р. М. В неділю 11-1 Р. П.

ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК

Фарба в порошку зі старого краю

Десять (10) красок: червона ясна, пінкова, фіолетова, червона темна, жовта, помаранчева, зелена ясна, зелена темна, синя і чорна. Ціна за 10 красок \$1.50. Віск пишаний 15 ц. Кістка до писання 15 ц. Крайовий шафран 25 ц.

ВЕЛИКОДІННІ КАРТКИ „Христос Воскрес“ в формі книжечки з віршів, ціна за дюжину 60 ц. 50 карток \$1.75, 100 карток \$3.00. ЛАПАН (Кішка), для церковного ужитку, фунт \$1.00 з персянкою.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ в образах. Прекрасний образ в 10-ох красках, розмір 27x34. Ілюстрації видана хронологія українських князів і гетьманів, Галицької, Волинської і Литовської династії, від 914 до 1768 року. Варта мати один образ на пам'ять. Ціна \$1.75 з персянкою.

СТЕМПОВАНА на канві подушка на кампану, дуже гарний взорець в кількох красках, ціна \$1.00.

КАРПАТСЬКИЙ ЧАР в найліпшого гірського злілля, на недомаганні жолудка, печінки і нирок. Велика пачка коштує 50 ц.

ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припорувають тим, що терплять на вперній кашлє, біля гора і задуха. Пачка коштує 50 ц.

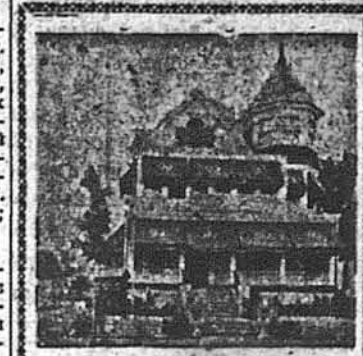
ЗІЛЛЯ НА БІЛЬ-НІГ. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на банці. Велика пачка 50 ц.

МІШАНИ КОРІННЯ. Добре також на злизах до горілки. Пачка 50 ц.

ШАЛІНОВА ХУСТИНА. З чистого 100% вовни, розмір 30x30 палів, \$4.00. Листи роки до роблення киток грес \$3.00.

КАНВА, НИТКИ ДО ВИШИВАННЯ В. М. С. І. СТЕМПОВАНИ РІЧНІ.

Пішіть по каталогу. С. О. Д. не відсилаємо. Замовлення посилати до: UKRAINIAN BAZAAR 170 E. 4th St. New York 3, N. Y.

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Even 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
сервісний погребник по \$150
ціна так низька як
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ПРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похороном
в БРОК, БРОКЛІН, НЬЮ
Йорк і ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 185 St.)
Brooklyn, N. Y.
Tel.: MIdwood 4-6070

ІРИНА АРТИМ
ПРОЩАННЯ
ЗБІРКА Оповідань
в кольоровій обкладинці
Сторін 100. Ціна 35 ц.
Замовлення слати до:
„СВОБОДА“
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ГОРИГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частях
знаменитого повістяр
Уласа Самчука
Сторін 194. — Ціна \$1.00.
Замовлення разом з належністю
слати до:
„Свобода“
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади замовлення треба платити американською валютою.

Озлоблений впертою мовчанкою Мулака, Тарзан підштовхнув його стати на ноги.

Саме тоді пальці підступного воїниці попали на язичок стрільби і тишину нетрів перервав вистріл.

Батну пізнав, що щось є не добре, скоком побіг в сторону вистрілу.

Бистрий слух Тарзана зачув гомін наближаючої людини. Він сховався за корчі, щоб виждати дальшого розвитку подій.

ТАРЗАН, ч. 2072. Тарзан сховався в нетрах.